

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea

Lape Pirkanmaa

LAPE-muutosohjelman yhteys VIP-verkostoon

25.4.3018

Projektikoordinaattori Nanna Miettunen

nanna.miettunen@pikassos.fi

p. 050 3495610

MITÄ LAPESSA TEHDÄÄN?

MUKANA
HALLITUKSEN
KÄRKIHANKKEESSA

- Yhdistetään sote-palvelut asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi
- Vahvistetaan peruspalveluita ja siirretään painopistettä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen
- Otetaan huomioon digitaalisuus kehitystyössä
- Vahvistetaan yhteistyön tekemistä järjestöjen ja seurakuntien kanssa
- Osallistetaan lapset, nuoret ja vanhemmat mukaan kehittämistyöhön
- Tarjotaan lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleville ammattihenkilöille koulutusta ja työvälineitä muutoksen tueksi
- Luodaan työskentelytapoja, jotka perustuvat tutkimustietoon ja hyvin suunniteltuihin integroituihin toimintamalleihin
- Uudistetaan palveluiden ohjausta ja johtamista
- Kehitetään kuntien, maakuntien ja valtion viranomaisille välineet tietoon ja lapsen oikeuksiin perustuvaan päätöksentekoon ja toimintakulttuurin edistämiseen
- LAPE-työskentely valtakunnallisella, maakunnallisella ja kunnallisella tasolla

Toimintakulttuurin muutos

- Päätösten lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto (ml. lasten ja nuorten osallistaminen palveluiden arviointiin ja kehittämiseen)
- Edistetään yhteensovittavaa johtamista ja verkostojohtamista lapsi, nuoriso ja perhepalveluissa
- Uudistetaan ammattilaisten osaamista muutosta tukeväksi

Perhekeskus-toimintamalli

- Perhekeskustomintamallin kehittäminen ja pilotointi, mukaan lukien yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa
- Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen
- Erotilanteen palveluiden kehittäminen lapsen etua, sovinnollisuutta ja toimivaa yhteistyövanhemmuutta edistäviksi
- Näyttöön perustuvien varhaisen tuen ja hoidon sekä vanhemmuustaitojen ohjaamisen työkalupakkien käyttöönotto
- Turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajalasten ja heidän perheidensä matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen

Varhaiskasvatus ja koulu lapsen hyvinvoinnin tukena

- Varhaiskasvatuksen, koulun oppilashuollon ja perhekeskusten yhteistyö: kasvatuskumppanuus ja vanhemmuuden tuki
- Palveluiden lapsilähtöisyys ja monialainen yhteistyö eri tahojen välillä ovat kehittämistyön kohteena, kuten myös varhaiskasvatukseen, kouluun ja oppilaitoksiin jalkautuvat erityispalvelut.

Erityis- ja vaatimimman tason palveluiden kehittäminen

- Monitoimijainen arviointimalli
- Erityisosaamisen liittäminen osaksi perustason palveluja, uudet toimintamallit vertikaalisen integraation mahdollistamiseksi
- Monialainen yhteistyö ja osaamisen yhdistäminen erityistason palveluissa, uudet toimintamallit horisontaalisen integraation mahdollistamiseksi
- Lastensuojelun sosiaalityön moniammatillinen toimintamalli
- OT-keskuksen kehittäminen

Perhekeskus mukana elämässä.

Perhekeskuksen palvelu- verkosto

- **Monitoimijainen arviointimalli**
Pääsy asianmukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarpeenmukaisiin erityispalveluihin
Yksi arviointi ja yksi yhteinen palvelusuunnitelma
- **Horisontaalinen integraatio**
Palvelukokonaisuus, jossa asiakkaan kannalta oleelliset palvelut toimivat saumattomassa yhteistyössä
- **Vertikaalinen integraatio**
Asiantuntemusta ja osaamista lasten, nuorten ja perheiden käyttöön perustason palveluissa
Konsultaatiomallit ja digitaaliset palvelut
- **Osaamis- ja tukikeskuksen kehittäminen**
Vaativinta erityisosaamista ja erikoistumista edellyttämien palveluiden laatu, taloudellisuus, vaikuttavuus, alueellinen kattavuus sekä riittävän osaamisen ylläpitäminen
- **Lastensuojelun systeeminen moniammatillinen toimintamalli**

OT- osaamis ja tukikeskus

- Osaamis- ja tukikeskus pyrkii varmistamaan avun niille lapsille, nuorille ja perheille, joiden tilanne vaatii harvinaisuutensa, vaikeutensa tai kompleksisuutensa takia kaikkein vaativinta erityisosaamista ja erikoistumista
- Pyrkii etsimään vastauksia niihin ongelmiin/palvelutarpeisiin, joihin ei olemassa olevalla palvelujärjestelmällä pystytä vastaamaan
↔ käytännössä tarkoittaa tilanteita, kun tarvitaan monialaista tiedontuotantoa ja työskentelyä
- Uusien tilanteiden ja ilmiöiden haltuunottaminen, luomalla toimintamalleja yhdistämällä eri alojen erityisosaamista ja uusinta tutkimustietoa
- Hakee ratkaisuja koordinaation puuttumiseen, työn epätahtisuuteen, tehtävien tiukkaan rajaamiseen jne.
- Työnjako viiden OT-alueen kesken: Sovitaan, mihin eri alueet keskittyvät.

Missä OT-keskus sijaitsee?

- OT-keskukset muodostetaan viidelle yliopistosairaalapapaikkakunnalle. Pirkanmaan OT-keskus sijaitsee Tampereella ja se palvelee myös Etelä-Pohjanmaata ja Kanta-Hämettä.
- Alueellinen erikoistuminen
- Lähtökohtaisesti lapsia ja ongelmia ei siirretä, vaan tuki tuodaan lapsen kehitysympäristöön ja lapsen ja perheen kanssa työskentelevien ammattilaisten luokse
- Vaativimman osaamisen verkostot
- Osin myös kiinteitä yksiköitä/työntekijöitä (esim. koulukodit, lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian yksikkö, Tays kehitysvammahuolto)

Miten OT-keskus toimii?

- OT-keskus palvelee sekä asiakkaita että perus- ja erityistason työntekijöitä. Tärkein työmuoto on erilaiset konsultaatiot (myös jalkautuvat), mutta joskus asiakas voi tulla OT-palveluihin myös konkreettisesti, esimerkiksi väkivaltatilanteissa oikeuspsykiatrian yksikköön.
- Varsinaisen asiakastyön lisäksi OT-keskukselle on kaavailtu myös muita tehtäviä:
 - palvelukokonaisuuden koordinointi
 - tutkimusperustainen kehittämistyö ja
 - uusien näyttöön perustuvien menetelmien implementointi ja ylläpito
 - henkilöstön koulutusten koordinointi
 - vaikuttavuuden ja laadun arviointi ja seuranta
 - käytäntölähtöinen tutkimus
- Uudenlaisen johtamisen mallintaminen

OT-KESKUS

Erikoissairaanhoido

Sosiaalihuolto

Keskittämisasiasetuksessa
määritelty toimintakenttä

Lape- Kehittämistyön
keskiössä

SO-TE(-SI) HYBRIDITYÖMUODOT

ASIAKASTYÖ

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMINEN

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

OT-keskusalue Pirkanmaa, Etelä-Pohjanmaa ja Kanta-Häme

OT-asiakasryhmät sosiaalihuolto valmistelua (ei lopullinen!!)

Päivitetty 11.4.2018

OT-keskukseen kaavailtuja asiakasryhmiä

Epäily lapsen tai nuoren seksuaalisesta hyväksikäytöstä tai kaltoinkohtelusta

- Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrinen/psykologinen yksikkö

Vakavaa väkivaltaa kokeneet lapset ja perheet, korkean riskin väkivallan uhan alla elävät asiakkaat

- Marak-malli

Vakaviin ja harvinaisiin rikoksiin (väkivalta ja henkirikokset yms.) syyllistyneiden lasten ja nuorten tutkiminen ja hoito

- Alaikäisten lasten mielentilatutkimukset
- Vankeusrangaistukseen tuomitut alaikäiset
- Tuomitsematta jätettyjen tahdonvastainen hoito

Vaikeasti vammaisten ja kehitysvammaisten lasten, nuorten ja heidän perheidensä vaativaa erityisosaamista edellyttävät monialaiset erityispalvelut esim. kun tarvitaan kehitysvammahuollon lisäksi lastensuojelu ja/tai psykiatrian palveluja

OT-keskukseen kaavailtuja asiakasryhmiä

Vaativinta erityisosaamista edellyttävät maahanmuuttaja- ja turvapaikanhakijalasten, nuorten ja heidän perheidensä palvelut

- Konfliktialttiiseen kunniakäsitykseen liittyvä vakava väkivallan uhka; Väkivaltaa tai yritys jo ollut tai todettu vakava uhka
- Ihmiskaupan uhrit
- Pakkoavioliitot
- Vaikeasti traumatisoituneiden lasten ja heidän perheidensä hoito ja tuki

Pitkittyneet ja komplisoituneet eroprosessit

- Oikeuden päätös esim. huollon/asumisen/tapaamisten täytäntöönpanosta
- Tilanteet, jossa lapselle tarvitaan psykiatrista hoitoa vanhempien patologisen eroriidan takia

Kansainväliset asiat tarvitsisivat oikeudellista apua (mm. eropalveluissa ja lastensuojelussa)

OT-keskukseen kaavailtuja asiakasryhmiä

Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lasten ja heidän perheidensä sekä vauvaa odottavien perheiden päihdehuollon ja lastensuojelun vaativat erityispalvelut

Erytisen vaativan lastensuojelun sijaishuollon yksiköt

- Moniammatilliset, ns. hybridiyksiköt
- Koulukodit

Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lastensuojelun avohuollon palvelut

- Vaativat, kompleksiset, useiden toimijoiden tukea tarvitsevat asiakkaat
- esim. ulkomailta sijoitetut tai ulkomaille sijoitettavat, ym. kansainvälistä yhteistyötä vaativat asiat
 - vahvaa juridista tukea vaativat caset?

Tavoite ja konkreettinen työsuunnitelma 2018

- Työtä tehdään vahvasti kansallisessa ohjauksessa ja yhteistyössä (THL OT-työrukkanen)
- Kirkastetaan visiosta konkreettinen suunnitelma OT-keskuksen rakenteesta *OT-keskuksen perustamissuunnitelma*
- Sovitaan alueellisista painopisteistä kansallisessa verkostossa
- Alatyöryhmät jatkavat työskentelyä valmistellen asioita ison työryhmän käsittelyyn
- Sovitetaan yhteen maakuntien ja TAYSin TKKI-toiminnan kanssa
- Käynnistetään yhteistyö koulupuolen VIP-verkostojen kanssa

Yhteistyö VIP-verkostojen kanssa

- Yhteisiä asioita?
- Yhteisiä asiakkaita?
- Miten organisoidaan a) yhteinen suunnittelu ja b) yhteinen työskentely jatkossa?

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten
ja perheiden hyvää arkea

LAPE

KIITOS

NANNA MIETTUNEN

nanna.miettunen@pikassos.fi

p. 050 3495610

stm.fi/lape

#lapemuutos

#kärkihanke